जि.वि.स.मा आयोजित सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रमको प्रतिवेदन

२०७३

आयोजक :

जिल्ला विकास समितिको कार्यालय,

कंचनपुर

मिति : २०७३।३।२

१) पृष्ठभुमी :

यद्यपी जिविस पहिले देखि नै जनमुखी थियो, तर जनताका बुझाई हरु फरक थिए । धैरै का बुझाई आजसम्म पनि फरकै छन । कर्मचारी संयन्त्र बाट सञ्चालन हुने कार्यहरुका सवालमा समय सापेक्ष रुपमा टिप्पणी हुने सम्भावना पनि बढि हुन्छ । प्रजातान्त्रीक अभ्याससगै विकास भएको विकेन्द्रिकरणको नितिमा राष्ट्र अभ्यस्त हुदै आएको छ । लोकतन्त्र प्राप्ती पछि सरकारी गैरसरकारी सबै निकायहरुले कार्यशैलीमा पनि सुधार ल्याएका छन । नेपालमा स्थानीय विकास निर्माणका लागि जनताको प्रतिनिधिमुलक संस्थाको रुपमा जिल्ला विकास समिति तथा त्यो भन्दा पनि तल गाविसहरुले कार्य गर्ने संरचना छ । संरचनागत हिसाबले जिविस स्थानीय विकासको समन्वयकर्ता र प्रमुख सरोकारवाला निकाय पनि हो । देशको सबै भन्दा महत्वपुर्ण अंग मानिएका स्थानीय निकायले कसरी काम कारवाही गर्दछ त्यो लक्षित क्षेत्रका जनताको पहिलो जिज्ञासा र सरोकार को विषय हो भन्दा अतिसंयोक्ति पनि नहोला । तर अधिकांस जनता अझै गरिवि र अशिक्षाको रेखा मुनी नै भएकाले धेरैले जिविस तथा अन्य सरकारी निकायले के सेवा प्रदान गर्दछ भन्ने जानकारी नै पाउन नसकेको यर्थात हामी सामु छ ।

यसै समस्यालाई ध्यानमा राखि जिल्ला विकास समितिको कार्यालयले आ.व. ०६३/०६४ देखि नै सार्वजनिक सुनुवाईको आयोजना गर्दै आईरहेको छ । यसै सन्दर्भमा यस आ.व.को तेश्रो चौमासिकमा जिल्ला प्रशासन कार्यलय संगको समन्वयमा जिल्ला स्थित सवै सरकारी कार्यालयका कामकाजमा जवाफदेहिता र पारदर्शिता कायम गर्नुका साथै सेवाप्रवाहमा सेवाग्राहीको सेवामा सहज पहुंच स्थापित गर्ने उद्येश्यका साथ जिविस हलमा मिति २०७३।३।३ गतेका दिन सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रमको आयोजना गरिएको थियो ।

२) कार्यक्रम संचालन भएको स्थान :

यस पटकको सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रमलाई जि.वि.स.को सभाकक्षमा संचालन गरिएको थियो ।

३) कार्यक्रमका सहभागीहरु :

यस सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रममा प्रमुख जिल्ला अधिकारी श्रीमनोहरप्रसाद खनालको अध्यक्षतामा संचालन भई जम्मा ११० जनाको सहभागिता रहेको थियो ।

४) स्वागत मन्तव्य :

कार्यक्रममा सहभागीहरुको स्वागत सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी श्री प्रेमवहादुर कुवरले गर्नुभएको थियो ।

५) कार्यक्रमको उद्देश्यबारे जानकारी :

भानदेव भट्ट का.अ.जिल्ला बिकास समिति कञ्चनपुर ।

६) नागरिक सुनुवाईको आचारसंहिता वारे जानकारी : भानदेव भट्ट

१) सुनुवाईका सहभागीले वोल्न लिखित वा संकेत (हात उठाएर) वाट अनुमति लिनु पर्दछ ।

२) संचालकले सहमति दिए पश्चात मात्र वोल्नु पर्नेछ ।

३) सहभागी तथा वक्ताहरुको लागि समय सीमा तोकिनु पर्दछ र समय सीमा भित्र रहि वोल्नु पर्दछ ।

४) सहभागीहरुले आफ्नो कुरा राख्न आफ्नो परिचयको साथै आफुले सेवा प्राप्त गर्दा भएको अनुभव विषय केन्द्रीत भएर वोल्नु पर्नेछ ।

५) अनावश्यक वा अनुपयुक्त वा असान्दर्भिक भनाईलाई संचालकद्वारा विच मै रोकी विषय केन्द्रीततर्फ ल्याउनु पर्दछ ।

६) सहभागीले पहिले उठीसकेका विषयवस्तुलाई दोहोर्‍याउन पाउने छैनन । पहिले उठिसकेका विषयवस्तुमा थप वा अन्य मत राख्नको लागि संचालकको अनुमति लिनु पर्नेछ ।

७) सुनुवाईको क्रममा व्यक्तिगत लान्छना लगाउन पाउने छैन र व्यक्तिगत कुरालाई सुनुवाईमा ल्याउन पाउने छैन ।

८) सहभागीहरुले समस्या वा गुनासाहरु राखेमा सो को समाधानको लागि सुझाव पनि दिनु पर्नेछ ।

संचालकको आचारसंहिता

१) पालैपालो नाम टिपाएर वोल्न लगाईनेछ ।

२) वोल्दा आफ्नो सेवा प्राप्त सम्वन्धी अनुभव भोगेका विषयवस्तुसंग सन्दर्भ मिलेको कुरा वोल्न लगाईनेछ र सकेसम्म तथ्य प्रकाश गर्न लगाईनेछ ।

३) व्यक्तिगत लान्छना भनाई राख्न रोक लगाईनेछ ।

४) समयलाई विचार गरी वोल्न लगाईनेछ ।

५) संचालकले आफ्नो भनाई नराखी सहभागीले उठाएको प्रश्न र जिज्ञासालाई स्पष्ट पार्ने वा पार्न लगाउने ।

६) सहभागीलाई शालिनतापूर्व प्रस्तुत गर्न लगाउने र लैङ्गिक समावेशीकरणलाई ध्यानमा राखि वोल्न लगाउने ।

७) खुला सत्र :

यस सत्रमा सेवाग्राहीहरुले सेवा प्रदायकसंग प्रश्न, जिज्ञासा, गुनासाहरु राख्नुभएको थियो जसको जवाफ, समाधान सम्वन्धित सरोकारवाला निकायहरुले गर्नुभएको थियो ।

सि.नं.	सहभागीको प्रश्न	जवाफ दिने पदाधिकारीको नाम, पद	जवाफको छोटकरी व्यहोरा
१	सरकारी कार्यालयका भवनहरु र सीमा स्तम्भहरु जिर्ण वन्दै गएकाले यसको मर्मत सम्भारको जिम्मा कसको हो ?	प्र.जि.अ. मनोहर खनाल	सरकारी भवनहरु विस्तारै नया निर्माण हुदै गएको र स्तम्भका सन्दर्भमा गृह मन्त्रालयसंग समन्वय गरी स्थलगत अनुगमनका आधारमा कदम चालिने ।
२	नगर विकास समितिले सार्वजनिक जमिनको संरक्षणको सट्टा अनियमित ढंगले लिजमा दिई वजारको सौन्दर्य विगारेको ।	प्र.जि.अ. मनोहर खनाल र न.वि.स. अध्यक्ष	वर्तमान समितिले उक्त निर्णय नगरेको, पुरानो समितिले निर्णय गरेकोले आवश्यक छानविन प्रक्रियामा रहेको ।
३	ढुङ्गा, गिट्टी, वालुवा निकाल्ने काम स्थागित भएकाले निर्माण कार्यमा कठिनाई भएको ले सो वारे के गर्न सकिन्छ ?	स्था.वि.अ. मोहन पौडेल	नेपाल सरकारले आषाड देख भाद्र सम्म नदिवाट ढुङ्गा, गिट्टी, वालुवा निकाल्ने काम स्थागित गर्ने निर्याय भएकाले यस वारे जिविसले सो निर्देशन अनुसार नै गर्ने भएकाले यस वारे मन्त्रालयमा जानकारी गराईने
४	अव्यवस्थित वसोवास लाई व्यवस्थित वनाइनुपर्ने ।	प्र.जि.अ. र नगर वि.स. अध्यक्ष	सो वारेमा सम्बन्धित पक्ष संग निरन्तर छलफल गरिदै आएको र उचित निर्णय तथा निर्देशनको पर्खाईमा रहेको ।
५	सार्वजनिक सुनुवाई वारे व्यापक प्रचार नभएको।	प्र.जि.अ	प्रचार प्रसारको जिम्मा जिल्ला कृषि विकास कार्यालयलाई दिएको र एफ एम वाट सार्वजनिक अपिल गरिएको ।
६	स्वास्थ केन्द्रहरुमा निशुल्क वितरण गरिने औषधीहरुको अभाव हुने गरेको	व.ज.स्व.अ. श्री शिव दत्त भट्ट	समग्र चाहिने औषधिको ३५ प्रतिशत मात्र जिल्लालाई किन्ने अधिाकार रहेको वांकी ५० प्रतिशत केन्द्र र १५ प्रतिशत क्षेत्रले किनेर पठाउने भएकाले सार्वजनिक खरिद ऐनको अव्यवहारिकताका कारण समयमै किन्न

			नसकेर व्यवस्थापन गर्न नसकिएको।
७	महाकाली सिंचाई तेस्रो चरणको नहर विस्तार गरिदां अधिकांशको जमिनै सकिने अवस्थामा रहेकोले यस वारे के गर्ने ?	आयोजना प्रमुख श्री वीर सिंह धामी	उपभोग गरिरहेको जमिन अधिग्रहण गर्दा उचित क्षतिपुर्ति दिईने गरेको र यो जमिन अधिग्रहणको कार्य नै सवै भन्दा जटिल रहेको ।

कार्यक्रमको अन्तमा

कार्यक्रमको अन्तमा उपस्थित राजनैतिक दलका प्रतिनिधिज्यूहरुले समेत मन्तव्य राख्नुभएको थियो । सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रमका प्रमुख अतिथी श्री मोहन पौडेलले कार्यक्रममा उपस्थित हुनुभएका सम्पूर्ण महानुभावहरुलाई धन्यवाद सहित मन्तव्यमा जि.वि.स.का आगामी कार्यक्रमहरु अझ पारदर्शीताका साथ अगाडी वढाईने कुरामा जोड दिनुभएको थियो । सभाध्यक्ष तथा प्रजिअ श्री मनोहर प्रसाद खनालले समग्र सुधारको प्रतिदद्धता सहित सहभागिताका लागी सवैलाई धन्यवाद दिदै समापन गर्नुभएको थियो ।